

FINANSSIVALVONTA

5.6.2009

Dnro 41/504/2009

Julkinen

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntö 11.5.2009

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI SIDOTUSTA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISESTÄ

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Finanssivalvonnan lausuntoa yllä mainitusta lakiluonnoksesta. Lausuntopyyntö käsittää ehdotuksen uudeksi laiksi sidotusta pitkäaikaissäästämisestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Pyydettyinä lausuntona Finanssivalvonta esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Yleistä

Finanssivalvonta pitää hyvänä tavoitteena pitkäaikaissäästämistä koskevan elinkeino- ja sopimusoikeudellisen sääntelyn ulottamista nykyistä laajemmalle palveluntarjoajien kokonaisuudelle. Näkemystä puoltaa ennen kaikkea kilpailuneutraliteettitekijät, mutta myös mahdollisuus kilpailuttaa palveluntarjoajia nykyistä laaja-alaisemmin veroetuuden ulottuvuuden laajentuessa. Vakuutusmuotoinen pitkäaikaissäästäminen jatkuisi edelleen vakuutusyhtiön kanssa tehtävän vakuutussopimuksen muodossa. Ratkaisua voidaan pitää perusteltuna.

Verokannusteiden myöntämisen perusteet ehdotetaan pidettäväksi erillään sopimus- ja elinkeino-oikeudellisesta sääntelystä. Tätä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena ratkaisuna, jotta sopimusoikeudellista sääntelyä ei olisi tarvetta muuttaa veroratkaisujen myöhempien mahdollisten muutostarpeiden vuoksi.

Lakiluonnoksen tavoitteena on, että pitkäaikaissäästämiseen tarkoitettuihin tuotteisiin liittyvää asiakkaansuojaa yhdenmukaistettaisiin samalla kun veroetuutta ehdotetaan ulotettavaksi uusiin tuotteisiin ja toimintamalleihin. Tavoitteena on, että asiakas voisi vertailla keskenään kilpailevien pitkäaikaissäästämisen muotoja ja toisaalta myyntitilanteessa asiakkaan yksilölliset ominaisuudet otettaisiin tarkoituksenmukaisella tavalla huomioon tarjottavasta tuotteesta tai palvelusta riippuen. Finanssivalvonta katsoo, että asiakkaansuojan osalta sääntelyn ei tule perusteettomasti poiketa pitkäaikaissäästämis- ja eläkevakuutussopimusten välillä.

Niin sanotun SIVA-työryhmän työskentelyn päättymisestä on kulunut useampia vuosia. Sen jälkeen Suomen lainsäädännössä on pantu täytäntöön

5.6.2009

Julkinen

muun muassa niin sanotut UCITS III - ja MiFID-direktiivit. Lisäksi Finanssivalvonta on tehnyt runsaasti tulkintoja, joilla on tai voi olla vaikutusta lausunnolla olevassa luonnoksessa esitettyihin teemoihin ja jotka heijastuvat Finanssivalvonnan lausunnossa. Finanssivalvonta toteaa edelleen, että lausunnon laatimiseen on ollut käytettävissä erittäin lyhyt aika ottaen huomioon ehdotuksen merkittävyys ja toisaalta toimintaympäristön muuttuminen SIVA-työryhmän työskentelyn jälkeen.

Vakuutuslainsäädännön muuttamista koskeva hallituksen esitys on käsiteltävänä eduskunnassa. Monet ehdotukseen vakuutuslainsäädännön pohjalta laaditut pykäläluonnokset perustuvat voimassa olevaan lakiin, jota ollaan muun muassa näiltä osin muuttamassa. Valmistelussa on syytä seurata tarkasti vakuutuslainsäädännön eduskuntakäsittelyä ja ottaa huomioon lakiin tehtävät muutokset, jos halutaan pitää pitkäaikaissäästämis- ja vakuutuslainsäädännön säännökset toisiaan vastaavina.

Finanssivalvonta pitää hyvänä, että verotusta koskevassa hallituksen esitysluonnoksessa todetaan selkeyttävästi, että koska säästäjä tai varoihin oikeutettu säästäjän puoliso omistaa säästövarat itse, nämä varat siirtyvät säästäjän tai puolison kuollessa perintöoikeuden nojalla suoraan perillisille. Finanssivalvonta ei muilta osin ota kantaa verotusta koskeviin kysymyksiin.

Nykytilan arvioinnissa esitetään näkemyksiä eläkesäästämisuotteiden vertailtavuudesta. Siinä muun muassa arvioidaan vakuutusalan sisäistä suositusta eläkevakuutuksen kulujen yhteisestä esittämistavasta ja otetaan kantaa siihen, millaisia määräyksiä valvojan viranomaisen tulisi antaa kulujen ilmoittamisesta. Finanssivalvonta toteaa, että tässä esityksessä ei ole kyse vakuutusta koskevien tietojen antamisesta. Määräyksenantovaltuutuksensa puitteissa Finanssivalvonnan tulee itse arvioida annettavien määräysten sisältö.

Finanssivalvonta katsoo, että pitkäaikaissäästämislakiluonnoksessa on eräitä keskeisiä kohtia, jotka vaativat vielä selvittämistä ja kehittämistä. Näitä kohtia ovat toiminnan aloittamista koskeva ilmoitusmenettely, sallitut sijoituskohteet, sijoitusten hajautus, varojen sijoittaminen palveluntarjoajan nimissä, asiakasvarojen koskevan sääntelyn laajuus, rangaistussäännös ja voimaantulo. Finanssivalvonta käsittelee näitä asioita tarkemmin seuraavassa. Lisäksi lausuntoon sisältyy liite, jossa on täsmennyksiä huomioita ja teknisempiä havaintoja.

Toiminnan aloittaminen ja ilmoitusmenettely

Pitkäaikaissäästämislakiluonnos lähtee siitä, että talletuspankit, sijoituspalveluyritykset ja rahastoyhtiöt voisivat tarjota pitkäaikaissäästämissopimuksia nykyisten toimilupiensä puitteissa. Ehdotus vastaa Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan sitä lähtökohtaa, joka on omaksuttu MiFID:n täytäntöönpanon yhteydessä. Tuolloin pyrkimyksenä oli, ettei sijoituspalveluyri-

5.6.2009

Julkinen

tysten toimilupia tarvitsisi muuttaa tarpeettomasti, sillä tämä aiheuttaa huomattavaa hallinnollista taakkaa niin sijoituspalveluyrityksille kuin Finanssivalvonnallekin. Sitä vastoin luonnokseen sisältyy ehdotus ilmoitusmenettelyksi.

Ilmoitusmenettelyä koskeva ehdotus ei yksilöi aikataulua ja sisältöä. Finanssivalvonta näkee tarpeelliseksi varata itselleen mahdollisuuden jatkuvassa valvonnassa riittävästi varmistua toiminnan järjestämiseen liittyvien erityispiirteiden olemassaolosta, kun sen valvottava käynnistää luonteeltaan merkittävän ja pitkäkestoisen toimintamallin, joka edellyttää vaativia järjestelmähankkeita ja osaamista. Tämän vuoksi Finanssivalvonta esittää, että ilmoitusvelvollisuutta koskevaa säännösehdotusta täydennettäisiin siten, että ilmoitus olisi tehtävä vähintään kuukautta ennen toiminnan aiottua käynnistämistä ja että ilmoituksen tulisi sisältää selvitys toiminnan järjestämisestä riittävällä ja luotettavalla tavalla.

Sallitut sijoituskohteet ja sijoitusten hajauttaminen

Pitkäaikaissäästämislakiluonnoksessa ehdotetaan rajoitteita muun muassa sallittuihin tuotteisiin sekä riskinhajauttamista koskevan periaatteen ulottamista toimintaan. Vastaavia rajoituksia ei ehdoteta sijoitussidonnaisiin eläkevakutus sopimuksiin. Tämä johtaisi siihen, että eläkevakutukseen voitaisiin liittää myös sellaisia rahoitusvälineitä, jotka on rajattu ehdotuksessa pitkäaikaissäästämisen ulkopuolelle ja varat voitaisiin sijoittaa eläkevakutuksen kautta yhden liikkeeseenlaskijan arvopapereihin. Finanssivalvonta ei pidä kilpailuneutraaliteettinäkökulmasta perusteltuna säännellä näitä keskenään kilpailevia pitkäaikaissäästämisen tuotteita toisistaan poikkeavasti.

Luonnoksessa on tyhjentävä luettelo sallituista sijoituskohteista. Finanssivalvonta pitää sallittujen sijoituskohteiden kirjoa lähtökohtaisesti riittävänä, mutta katsoo, että jatkovalmistelussa olisi vielä harkittava käsitteen rajoittamista ja täsmentämistä. Erityistä huomiota Finanssivalvonta kiinnittää siihen, että MTF:issä kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita ei tulisi hyväksyä sallituiksi sijoituskohteiksi niihin kohdistuvan rajallisen tiedontarveluvelvollisuuden vuoksi. Finanssivalvonta ehdottaa harkittavaksi kaupapaikkojen rajoittamista julkiseen kaupankäyntiin. Jatkovalmistelussa tulisi lisäksi harkita, voidaanko esimerkiksi warrantteja ja sertifikaatteja pitää sellaisina tuotteina, jotka heijastavat säästämisen pitkäaikaista luonnetta, ja ovatko ne riittävän helposti ymmärrettäviä säästäjän kannalta ja siten verokannustein tuettuun pitkäaikaissäästämiseen sopivia sijoituskohteita. Rahasto-osuuksien ja yhteissijoitusyritysten osuuksien osalta määritelmän tarkoitus jää Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan epäselväksi. Finanssivalvonta pitää selkeämpänä SIVA-työryhmän muistiossa omaksuttua määritelmää "sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahasto-osuuteen ja sanotun lain 128 ja 129 §:ssä tarkoitettuun yhteissijoitusyrityksen osuuteen".

5.6.2009

Julkinen

Pitkäaikaissäästämislakiluonnoksessa ehdotetaan, että palveluntarjoajan on riittävästi hajautettava säästövarat. Periaatetta sijoitusten hajauttamisesta voidaan yleisesti pitää kannatettavana. Säännösluonnos on kuitenkin Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan moniselitteinen. Siitä ei ilmene, mikä hajauttamisen määritelmä on ja kuka (palveluntarjoaja, asiakas vai verottaja) lopulta päättää, milloin varat on riittävästi hajautettu sekä kuka (palveluntarjoaja vai asiakas) kantaa vastuun hajauttamisvelvoitteen epäonnistumisesta verottajan kielteisen ratkaisun seurauksena. Finanssivalvonnan mukaan vaihtoehtoisesti on olemassa riski, että säännös jää syn-tyessään kuolleeksi kirjaimeksi ilman riskinhajautusvelvollisuuden tarkem-paa määrittelyä.

Luonnoksen perusteluista saattaisi saada kuvan, että sijoitusten hajautus-velvollisuus koskisi vain suoraa arvopaperisijoittamista. Epäselvyyksien välttämiseksi olisi paikallaan perustelutasolla mainita siitä, että sijoitusra-hastotoiminnassa varojen katsotaan olevan hajautettuna jo yhden sijoitus-rahaston tai yhteissijoitusyhtymän kautta.

Varojen sijoittaminen "omissa nimissä asiakkaan lukuun"

Varojen sidotun luonteen varmistamiseksi pitkäaikaissäästämislakiluon-noksessa ehdotetaan, että varat sijoitetaan palveluntarjoajan "omissa ni-missä asiakkaan lukuun". Finanssivalvonta katsoo, että konstruktio ei ole yksiselitteinen ja perinteisesti sillä on tarkoitettu komissiokauppaa.

Tilisijoitukset eivät Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan edellytä toi-minnan sidotun luonteen varmistamisessa, että varat olisi sijoitettava pal-veluntarjoajan nimissä asiakkaan lukuun. Tilisopimuksessa voidaan yksi-selitteisesti määrittää käyttöoikeus palveluntarjoajalle, mikä yksinkertaistai-si toimintarakennetta ylimääräisten reskontrajärjestelmien jäädessä pois käytöstä. Ainoa puoltava tekijä on talletussuojarajaustarve, josta voitaneen huolehtia muutoin.

Arvopaperisijoitusten osalta "omissa nimissä asiakkaan lukuun" johtaisi käytännössä hallintarekisteröintiin. Toistaiseksi hallintarekisteröintiä ei ole sallittu kotimaisille asiakkaille enempää arvo-osuusjärjestelmässä kuin ra-hasto-osuusrekisterissä. Lisäksi hallintarekisteröinti jättäisi epäselväksi sen, miten pitkäaikaissäästäjä voisi käyttää mahdollista äänivaltaansa ja millainen vaikutus sillä olisi liputusvelvollisuuteen. Näitä näkökulmia ei hal-lituksen esitysluonnoksessa tarkastella. Finanssivalvonta ehdottaa, että hallintarekisteröintimallista luovuttaisiin ja sen sijaan toiminnan sidottu luonne varmistettaisiin riittävillä luovutusrajoituskirjauksilla sekä arvo-osuusjärjestelmässä että rahasto-osuusrekisterissä. Näin varat olisivat asiakkaiden nimissä, mutta eivät heidän disponoitavissaan. Tällä ratkais-taisiin myös liputusvelvollisuuteen ja omistajaoikeuksien käyttämiseen liit-tyvät kysymykset. Samalla välttyttäisiin uusilta järjestelmähankkeilta sen varmistamiseksi, että palveluntarjoajat pitäisivät kirjaa asiakkaiden omis-tuksista asianmukaisesti hallintarekisteröinnin puitteissa omista reskontra-

5.6.2009

Julkinen

järjestelmissään. Arvo-osuusjärjestelmän voidaan katsoa tarjoavan tässä mielessä turvallisemman toimintaympäristön. Ulkomaille tehtävien sijoitusten osalta hallintarekisteröintiratkaisua voidaan pitää tarkoituksenmukaisena.

Asiakasvaroja koskevan sääntelyn laajuus

Luonnoksen mukaan säästämissopimukseen liittyisi aina sopimus pankkitilistä, jonka kautta kaikki säästämiseen liittyvä maksuliikenne olisi hoidettava ja joka olisi arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu asiakasvarojen tili. Arvopaperimarkkinalain asiakasvaroja koskeva sääntely ei ulotu sellaisiin rahastoyhtiöihin, jotka harjoittavat yksinomaan sijoitusrahastotoimintaa. Tällaisilla rahastoyhtiöillä ei ole koskaan sijoitusrahastolain voimassaoloaikana ollut oikeutta pitää hallussaan asiakasvaroja, eikä niillä siten ole asiakasvarojen hallintaan ja seurantaan liittyviä järjestelmiä. Kaikki sijoitusrahastotoimintaan liittyvät varat on tullut antaa säilytysyhteisön säilytettäväksi. Finanssivalvonta katsoo, että jos ehdotuksen tarkoituksena on mahdollistaa pitkäaikaissäästämistä koskevan toiminnan harjoittaminen sijoitusrahastotoiminnan kautta, sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyvä asiakasvarasääntely tulisi ulottaa koskemaan tarkoituksenmukaisella tavalla myös sijoitusrahastotoimintaa pitkäaikaissäästämisen osalta.

Rangaistussäännös

Pitkäaikaissäästämislakiin ehdotetaan rangaistussäännöstä, joka kattaisi kaikkien lakiin otettujen säännösten noudattamatta jättämisen. Säännöstä voidaan pitää laajana ja ylimitoitettuna. Se pitäisi muun muassa sisällään tilanteen, jossa palveluntarjoaja olisi jättänyt täyttämättä selonotto- tai tiedonantovelvollisuutensa. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, ettei tällaisiin tilanteisiin ole rahoitusmarkkinalainsäädännössä aiemmin liittynyt rikosoikeudellista seuraamusta, vaan esimerkiksi arvopaperimarkkinalaissa seuraamus on vahingonkorvausoikeudellinen.

Voimaantulo

Ehdotetut lait tulisivat voimaan 1.1.2010. Finanssivalvonta pitää tarpeellisena, että siirtymäsäännöksessä todetaan, sovelletaanko uutta sääntelyä myös voimassa oleviin eläkevakuutus sopimuksiin ja mistä hetkestä vuoden määräaika irtisanomisoikeudelle lasketaan.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että uuden lainsäädännön suunniteltu voimaantulo asettaa merkittävän haasteen palveluntarjoajien järjestelmähankkeille, jotka aikataulullisesti vaativat riittävän valmistautumisajan asianmukaisen varmuusasteen saamiseksi ja riittävän osaamisen varmistamiseksi. Näihin toimenpiteisiin ei ole realistista olettaa ryhdyttävän ennen kuin uuden sääntelyn sisällöstä ja voimaantulosta on varmuus.

FINANSSIVALVONTA

5.6.2009

Dnro 41/504/2009

Julkinen

Finanssivalvonta kiinnittää vielä huomiota siihen, että ehdotetut lait johtavat siihen, että uutta pitkäaikaissäästämispalvelua voisi tarjota merkittävä osa Finanssivalvonnan valvottavista. Valmistautumisaika jatkuvan valvonnan näkökulmasta jää erittäin lyhyeksi, jos lait tulevat voimaan syksyn 2009 aikana ja valvottavilla on oikeus käynnistää palveluntarjonta vuoden 2010 alusta lukien.

FINANSSIVALVONTA

Jarmo Parkkonen
osastopäällikkö

Anu Ranta
markkinaavalvoja

FINANSSIVALVONTA

Dnro 41/504/2009

5.6.2009

Julkinen

LIITE FINANSSIVALVONNAN LAUSUNTOON (Dnro 41/504/2009) LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI SIDOTUSTA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISESTÄ

Finanssivalvonta kiinnittää varsinaisessa lausunnossa esitettyjen asiakokonaisuuksien lisäksi huomiota vielä seuraaviin luonnoksesta ilmeneviin seikkoihin sekä esittää seuraavassa tietyiltä osin tarkennuksia varsinaisessa lausunnossa esitettyihin asioihin.

Oikeus pitkäaikaissäästämissopimusten tarjoamiseen

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että luonnoksessa laiksi sijoitusrahastolain 5 §:n muuttamisesta ehdotetaan, että sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momenttiin lisättäisiin uusi 4 kohta, jossa todettaisiin, että rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota pitkäaikaissäästämissopimuksia. Sijoitusrahastolain rakenteesta johtuu, että lisäys näyttäisi johtavan siihen, että muista pitkäaikaissäästämistä tarjoavista palveluntarjoajista poiketen rahastoyhtiöt joutuisivat toimilupamenettelyn kohteeksi. Yksityiskohtaiset perustelut toteavat kuitenkin, että kysymyksessä on selvennys rahastoyhtiöiden oikeuteen toimia pitkäaikaissäästämistä tarjoavana palveluntarjoajana. Epäselvyyksien välttämiseksi Finanssivalvonta katsoo, että sanottua uutta 4 kohtaa ei tulisi lisätä tai jos selvennys katsottaisiin tarpeelliseksi tehdä, se tulisi sijoittaa johonkin muuhun kuin 5 §:än. Tämä johtuu siitä, että sijoitusrahastolain 5 d §:n mukaan rahastoyhtiön toimiluvassa on mainittava kaikki ne 5 §:ssä tarkoitetut palvelut, joita rahastoyhtiöllä on oikeus tarjota sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisen ohella. Finanssivalvonnan näkemys on, että maininta ilmoitusvelvollisuudesta pitkäaikaissäästämistä koskevassa laissa olisi riittävä, kuten muiden palveluntarjoajien kohdalla.

Lakiehdotuksen mukaan säästämistili olisi arvopaperimarkkina- ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu asiakasvaratili. Siten palveluntarjoajalla olisi asiakasvaroja hallussaan. Tämä näyttäisi sulkevan toiminnan sellaisten sijoituspalveluyritysten ulottumattomiin, joilla ei ole toimiluvan mukaan oikeutta ottaa asiakasvaroja vastaan. Epäselvyyksien välttämiseksi asiasta olisi paikallaan ottaa maininta hallituksen esitykseen.

Pitkäaikaissäästäminen palveluna

Lakiehdotuksen mukaan palveluntarjoaja sijoittaisi asiakkaan varoja omis- sa nimissään asiakkaan lukuun. Finanssivalvonnan vakiintunut tulkinta on, että palvelu, jossa palveluntarjoaja hankkii sijoituskohteita omissa nimissään asiakkaan lukuun, on luonteeltaan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua tai sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalvelua. Tästä lähtökohdasta tarkasteltuna pitkäaikaissäästämistä eivät voisi tarjota sel-

5.6.2009

Julkinen

laiset rahastoyhtiöt, joilla ei ole niin sanottua sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua laajennettua toimilupaa. Tämä ei Finanssivalvonnan käsityksen mukaan käy yksiselitteisesti ilmi luonnoksesta. Asiaan tulisi jatkovalmistelussa kiinnittää huomiota.

Pitkäaikaissäästämiseen soveltuvat tuotteet

Finanssivalvonta viittaa varsinaisessa lausunnossaan siihen, että sallituista sijoituskohteista rahasto-osuuksia ja yhteissijoitusyritysten osuuksia koskeva määritelmä ja sen tarkoitus jäävät epäselväksi. Luonnoksessa viitataan sijoitusrahastolain 6 luvun mukaiseen tai siihen rinnastuvaan tiedonantovelvollisuuteen. Luonnos ei sitä vastoin ota kantaa siihen millaista sijoituspolitiikkaa sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen toiminnassa noudatetaan. Finanssivalvonta pitää todennäköisenä, että viittaus sijoitusrahastolakiin rinnastuvaan tiedonantovelvollisuuteen johtaa käytännössä siihen, ettei sijoitusrahastodirektiivin mukaisten koti- ja ulkomaisten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten sekä kotimaisten erikoissijoitusrahastojen ja Suomessa markkinointiluvan saaneiden yhteissijoitusyritysten ulkopuolelle juurikaan tehtäisi sijoituksia tiedonantovelvollisuuden vaivalloisen vertailtavuuden vuoksi. Kuten varsinaisesta lausunnosta ilmenee, Finanssivalvonta pitää sääntelyn selkeyden vuoksi parempana kirjata määritelmä SIVA-työryhmän muistiossa omaksutulla tavalla "sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahasto-osuuteen ja sanotun lain 128 ja 129 §:ssä tarkoitettuun yhteissijoitusyrityksen osuuteen".

Säästövarojen käsitteestä

Pitkäaikaissäästämistä koskevan ehdotuksen 2 §:ssä ehdotetaan säädetäväksi, että säästövaroilla tarkoitetaan säästäjän säästämistilille tekemiä rahasuorituksia sekä "niiden sijoittamiseksi hankittuja varoja" ja varojen sijoittamisesta kertyneitä tuottoja. Finanssivalvonta esittää, että yhdenmukaisten tulkintojen varmistamiseksi tässä yhteydessä käytettäisiin "niiden sijoittamiseksi hankittujen varojen" sijasta 6 §:ään ehdotettua ilmaisua "niiden sijoittamiseksi hankittuja sijoituskohteita".

Asiakasvaroja koskeva sääntely

Luonnoksen lähtökohtana on, että säästämissopimukseen liittyisi aina sopimus pankkitilistä, jonka kautta kaikki säästämiseen liittyvä maksuliikenne olisi hoidettava. Tiliin olisi yksinomainen käyttöoikeus palveluntarjoajalla. Omistusoikeus tilillä oleviin varoihin samoin kuin muihin sijoituskohteisiin olisi säästäjällä. Luonnoksesta ilmenee, että kysymyksessä olisi arvopaperimarkkina-asiakasvarojen tili. Luonnos edellyttää erityisen tilisopimuksen tekemistä.

Arvopaperimarkkinalain ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain tarkoittama asiakasvaratili voi olla joko kullekin asiakkaalle avattu oma tili tai niin

5.6.2009

Julkinen

kutsuttu yhteistili, jolla olevista varoista palveluntarjoaja pitää erikseen kirjaa. Luonnoksessa ei yksiselitteisesti oteta kantaa siihen, ovatko molemmat vaihtoehdot mahdollisia. Toiminnan luonne huomioiden Finanssivalvonta katsoo, että asiakasvarojen erillään pidon ja varojen seurannan selkeyden kannalta kullekin asiakkaalle olisi avattava oma asiakasvaratili ja tästä tulisi ottaa nimenomainen maininta lakiin.

Luonnoksessa ehdotetaan säännöstä varojen erilläänpitovelvollisuudesta. Yhtenäisten tulkintojen varmistamiseksi ja mahdollisten päällekkäisyyksien välttämiseksi Finanssivalvonta ehdottaa harkittavaksi, että säännös toteutettaisiin viittaamalla arvopaperimarkkinalain 4 luvun asianmukaisiin säännöksiin asiakasvarojen säilyttämisestä. Lisäksi tulisi harkita tilintarkastajan lausuntomenettelyä asiakasvaroista niiden palveluntarjoajien osalta, joihin toimintamalli ei toistaiseksi sovellu.

Sijoitusten hajauttaminen

Hajautusvelvollisuus asetetaan luonnoksessa palveluntarjoajalle. Perusteluista ilmenee kuitenkin, että palveluntarjoaja voisi säästämissopimuksen tarjoamisen yhteydessä tarjota säästövarojen sijoittamista kaikkien niiden sijoituspalvelujen kautta ja kaikkia niitä pitkäaikaissäästämislaissa tarkoitettuja sijoituskohteita hyödyntäen, joita se saa toimilupansa perusteella tarjota. Siten mahdollisena palvelumuotona tulisivat kysymykseen muun muassa arvopaperinvälitys ja säilytyspalvelu. Tällaisessa palvelukokonaisuudessa palveluntarjoajalla ei ole oikeutta tehdä sijoituspäätöksiä asiakkaan puolesta, vaan jokainen muutos varoihin edellyttää asiakkaan nimenomaista toimeksiantoa. Lisäksi on huomattava, että sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyy mahdollisuus, että asiakas itse tekee Internetissä säästöjen siirtoja eri sijoitusrahastojen kesken. Lisäksi joissakin tapauksissa vakuutusyhtiö on antanut asiakkaalle valtuutuksen, jonka nojalla asiakas voi määrätä vakuutukseen liittyvistä varoista, jotka ovat omaisuudenhoitajan hoidettavina. Jos on tarkoitus, että tällaiset järjestelyt eivät ole mahdollisia pitkäaikaissäästämislain mukaisissa tuotteissa, se on syytä ilmaista selvästi.

Varojen arvostaminen

Luonnoksessa ei tarkastella pitkäaikaissäästämissopimuksen alla olevien varojen arvostamista. Siinä ei tarkastella myöskään varojen arvostamista sijoitussidonnaisessa eläkevakuutuksessa. Mikäli palkkio ei ole kiinteä, vaan muodostuu osuudeksi hallinnoitavien varojen määrästä, Finanssivalvonta katsoo, että asiakkaansuojan näkökulmasta varojen arvostamiseen tulisi jatkovalmistelussa kiinnittää huomiota. Valtaosa varoista pitkäaikaissäästämissopimuksessa sallituiksi sijoituskohteiksi ehdotetuista tuotteista on noteerattuja tai niiden arvo määräytyy muutoin selkeästi, kuten rahasto-osuudet. Varojen arvostamiseen ja siten palkkion määräytymiseen vaikuttaa kuitenkin se, mikä noteeraus valitaan ja toisaalta muun muassa se, miten arvostus tapahtuu epälikvidillä markkinalla (vrt. sijoitusrahastotoimin-

5.6.2009

Julkinen

nassa omaksutut objektiiviset arvostuskriteerit). Pitkäaikaissäätämisasiakkaat ovat tyypillisesti ei-ammattimaisia asiakkaita, joilla ei välttämättä ole merkittävää aikaisempaa sijoituskokemusta. Asiakkaan kyky arvioida palveluntarjoajan sopimusehdoissa määrittämää arvostusmallia ei välttämättä ole riittävä tasapainoisen asiakassuhteen muodostumiseksi. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että sijoitusrahastotoiminnassa omaksutut objektiiviset arvostuskriteerit on laadittu toimialan itsesääntelynä, mikä saattaisi olla toimiva malli myös pitkäaikaissäätämisessä.

Tiedonanto- ja selonottovelvollisuus

Luonnoksessa määritetään arvopaperimarkkinalaissa omaksutunkaltainen tiedonanto- ja selonottovelvollisuus pitkäaikaissäätämistä tarjoavalle palveluntarjoajalle. Ehdotus ei kuitenkaan analysoi tarkemmin niitä liityntäpiintoja, joissa sama palveluntarjoaja on jo arvopaperimarkkinalain sääntelyn piirissä. Se lähtee kuitenkin perustelujen mukaan siitä perusajatuksesta, että selonottovelvollisuutta ei tarvitse soveltaa pitkäaikaissäätämislain mukaisesti niissä tapauksessa, kun palveluntarjoajaan soveltuu arvopaperimarkkinalaki. Se ei ota kantaa siihen, että kaikissa tilanteissa, joissa arvopaperimarkkinalaki soveltuu, esimerkiksi selonottovelvollisuus ei välttämättä sovellu tarjottavaan palvelutyyppiin. Näin on tilanteessa, jossa asiakkaalle tarjotaan arvopaperinvälitystä. Siihen saattaa selonottovelvollisuuden sijaan tulla sovellettavaksi asianmukaisuusvelvollisuus tuotteesta riippuen. Vastaavasti jää epäselväksi se, mihin tarkoitukseen rahastoyhtiö, joka ei voi toimilupansa perusteella tarjota asiakkaalle sijoitusneuvontaa, hankkii selonottovelvollisuutta koskevat tiedot.

Ehdotuksen 7 §:ssä säännellään otsikon mukaan tiedonantovelvollisuudesta. Kuitenkin 3 momentti käsittelee selonottovelvollisuutta. Pykälän otsikkoa tulisi muuttaa tai 3 momentti tulisi erottaa erilliseksi pykäläksi. Lisäksi pykäläviittaus on virheellinen.

Selonottovelvollisuutta koskeva ehdotus rajaa selonottovelvollisuuden ulkopuolelle tilisijoitukset. Sijoituskohteen määritelmä on kuitenkin laaja ja näyttäisi mahdollistavan myös niin kutsutut strukturoidut talletukset. Finanssivalvonta katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi vielä selvittää tarvetta selonottovelvollisuuden soveltamiseen eräiden tilituotteiden kohdalla.

Sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyy palveluntarjoajan velvollisuus antaa asiakkaalle tiedot järjestelyistä, joissa sijoituspalveluntarjoaja maksaa maksun tai palkkion kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle tai saa maksun tai palkkion kolmannelta osapuolelta tai tämän edustajalta (nk. kannustimet). Finanssivalvonta esittää harkittavaksi, että vastaava palveluntarjoajan ja asiakkaan väliseen suhteeseen liittyvien eturistiriitojen välttämiseksi laadittu sääntely ulotettaisiin koskemaan sekä pitkäaikaissäätämissopimuksia että eläkevakuutuksia. Tyypillinen kannustin on rahastoyhtiön maksama palkkionpalautus myyntikanavalle; sijoituspalvelujen tarjoajalle tai vakuutusyhtiölle.

5.6.2009

Julkinen

Luonnoksessa palveluntarjoajalle esitetään vuosittaista raportointivelvollisuutta. Siinä ei kuitenkaan oteta kantaa palveluntarjoajan toimeksiantokoh-
taiseen tiedonantovelvollisuuteen. Jos pitkäaikaissäästäminen tarjotaan si-
joituspalveluna, palveluntarjoajalla on velvollisuus raportoida myös yksit-
täiset toimeksiannot. Vastaavaa tapahtumakohtaista raportointivelvollisuut-
ta ei kuitenkaan sisälly esimerkiksi sijoitusrahastotoimintaan. Finanssival-
vonta katsoo, että asiakkaalla tulisi olla mahdollisuus varmistua siitä, että
muutokset pitkäaikaissopimukseen liittyvissä varoissa toteutetaan asiak-
kaan toiveiden mukaisesti jokaisen tapahtuman kohdalla sekä saada tiedot
kuhunkin yksittäiseen tapahtumaan liittyvistä kuluista.

Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että tiedonantovelvollisuutta täsmen-
nettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Tällä hetkellä käytävissä olevan
tiedon mukaan vakuutuslainsäädäntöön tulee rajoitettu asetuksenantovaltuu-
tus oikeusministeriölle (henkivakuutusdirektiivin liitteessä mainittujen tieto-
jen ilmoittamisesta) ja Finanssivalvonnalle valtuutus antaa määräyksiä elä-
kevakuutuksen kulujen ja tuottojen laskemis- ja ilmoittamistavasta. Finans-
sivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että säännökset saattavat johtaa eri-
laiseen tiedonantovelvoitteen sääntelyyn eri toimialoilla, mitä ei voida pitää
pitkäaikaissäästämisen ja eläkesäästämisen näkökulmasta tavoiteltavana.

Vastuu puutteellisista ja virheellisistä tiedoista

Ehdotuksen 9 §:n mukaan säästösopimuksen katsotaan olevan voimassa
sen sisältöisenä kuin säästäjällä oli saamiensa tietojen perusteella ollut ai-
hetta käsittää, jos hänelle ei ole annettu tietoja tai annetut tiedot ovat olleet
virheellisiä tai harhaanjohtavia. Luonnoksesta jää epäselväksi, koskeeko
velvollisuus pelkästään itse pitkäaikaissäästämissopimuksesta annettuja
tietoja vai myös sijoituskohteista tai -palvelusta annettuja tietoja. Vastuun
laajuus olisi hyvä tuoda esille vähintään perusteluissa. Erimielisyyden voisi
arvella syntyvän useimmin tilanteessa, jossa säästettyjä varoja ei ole mah-
dollista saada ulos sinä ajankohtana, jona säästäjä on luullut ne saavansa
tai erityisesti silloin, kun säästöjen tuotto on jäänyt pienemmäksi kuin sääs-
täjä on olettanut. Edelleen epäselväksi jää, onko palveluntarjoajalla mah-
dollisuus muuttaa sopimus tällaisessa tilanteessa sellaiseksi kuin sen
säästäjän käsityksen mukaan pitäisi olla.

Sopimuksen muuttaminen ja irtisanominen

Luonnoksen mukaan varat on siirrettävä 60 päivän kuluessa irtisanomisil-
moituksesta asiakkaan irtisanoessa sopimuksen. Aikaa voidaan pitää sekä
pitkäaikaissäästämis- että eläkevakuutuslainsäädännön mukaisesti asiakkaan
näkökulmasta pitkänä. Vakuutuslainsäädännön 70 §:ssä säädetään, että va-
kuutusyhtiön on maksettava korvaus joutuisasti ja viimeistään kuukauden
kuluttua siitä, kun se on saanut asian selvittämiseksi tarvittavat selvitykset.
Viivästymisestä seuraa velvollisuus maksaa korkoa. Finanssivalvonta kat-
soo, että siirtoaikaa tulisi lyhentää.

5.6.2009

Julkinen

Pitkäaikaissäästämistä koskevassa lakiehdotuksessa on yhdenmukaisesti vakuutus sopimus lakiehdotuksen kanssa ehdotettu säädettäväksi vuoden rauhoitus aika ennen kuin sopimus voidaan irtisanoa. Finanssivalvonnan mukaan arvopaperisijoittamiseen ei liity sellaisia ominaispiirteitä, jotka puoltaisivat rauhoitusajan olemassaoloa ja siitä voitaisiin luopua.

Irtisanomisoikeuden laukaisevana tekijänä luonnoksessa mainitaan tilanne, jossa sijoitusrahaston sääntöjä on muutettu. Luonnoksessa ei oteta kantaa sääntömuutoksen laatuun. Siten esimerkiksi sijoitusrahaston nimen tai säilytysyhteisön muuttaminen voisivat ääriesimerkkinä tulla kysymykseen perusteena sopimuksen irtisanomiselle. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan jatkovalmistelussa tulisi harkita, olisiko sääntömuutoksen laatua täsmennettävä. Lisäksi tulisi pohtia sitä, millainen vaikutus irtisanomisen kannalta on sillä, että sijoituskohteena oleva sijoitusrahasto fuusioidaan toiseen sijoitusrahastoon, sijoitusrahasto jakaantuu tai sijoitusrahaston hallinto luovutetaan toiselle rahastoyhtiölle. Edelleen tulisi pohtia tilannetta, jossa sijoitusrahastoon on sijoitussidonnaisen eläkevakuutuksen kautta tai osana pitkäaikaissäästämissopimusta liitetty vain pieni osa (esim. 2 %) säästön määrästä. Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyy yleisesti mahdollisuus vaihtaa vakuutukseen liitettyjä sijoituskohteita maksutta yksi tai useampia kertoja vuodessa ja tehdä maksullisia muutoksia useamminkin. Finanssivalvonta esittää harkittavaksi riittäisikö, että asiakkaalla olisi pienehkön sääntömuutoksen johdosta oikeus vaihtaa sijoituskohdetta maksutta.

Ehdotuksen vakuutus sopimus lain 12 a §:ssä viitataan vakuutus sopimus lain 20 §:ään, jonka tilalle on tulossa 20 a §. Finanssivalvonta katsoo, että jatkovalmistelussa olisi syytä varmistua siitä, että nyt ehdotettu sääntely on sopusoinnussa tulevan 20 a §:n kanssa esimerkiksi irtisanomismenettelyn osalta.

Ehdotetun pitkäaikaissäästämis lain 13 §:n mukaan palveluntarjoaja saisi yksipuolisesti muuttaa säästämissopimuksen ehtoja vain pakottavan lainsäädännön muuttumisen johdosta. Vakuutus sopimus lain muutostarpeita pohtineen työryhmän muistiossa ehdotettiin, että vakuutuksen antajalla olisi oikeus muuttaa henkivakuutuksen ehtoja lainsäädännön muutoksen johdosta. Nyt eduskunnassa olevassa ehdotuksessa ei esitetä vakuutus sopimus lakiin säännöstä, joka oikeuttaisi vakuutus yhtiön muuttamaan vakuutusehtoja lainsäädännön muuttamisen johdosta. Finanssivalvonta katsoo, ettei pitkäaikaissäästämissopimukseen ja eläkesopimukseen tulisi soveltaa erilaisia säännöksiä tältä osin. Ehdotuksesta jää lisäksi epäselväksi se, miten suhtaudutaan palveluntarjoajan maksujen korottamiseen. Ehdotuksesta ei myöskään käy ilmi, mitä tarkoitetaan pakottavalla lainsäädännöllä tässä yhteydessä.

Ehdotetun pitkäaikaissäästämis lain 14 §:n mukaan palveluntarjoajalla olisi oikeus irtisanoa sopimus vain pakottavan lainsäädännön muuttumisen johdosta. Tältä osin sääntely eroaa vakuutus sopimus laista, jossa irtisanomismahdollisuutta tällä perusteella ei ole. Finanssivalvonta ei pidä perus-

FINANSSIVALVONTA

Dnro 41/504/2009

5.6.2009

Julkinen

teltuna säättää eri tavoin tässä tarkoitettujen eri keskenään kilpailevien säästömuotojen osalta.

Toiminnan lopettaminen

Luonnoksessa todetaan tilanteet, joissa palveluntarjoajan on irtisanottava sopimus ja edellytettävä asiakasta vaihtamaan palveluntarjoajaa uhalla, että varat muutoin realisoidaan veroseuraamuksista riippumatta. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan tilanteisiin, joissa näin tulisi toimia, olisi liittävä ulkomaisen palveluntarjoajan sivukonttorin tai -liikkeen lakkauttaminen Suomessa. Säännökset tulisi harkita lisättäväksi ulkomaisia palveluntarjoajia koskeviin erityislakeihin. Samassa yhteydessä tulisi harkita, edellyttääkö pitkäaikaissäästämistä koskevan lain säätäminen muita muutoksia lakiin ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa, lakiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa ja lakiin ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa. Lausunnolla oleva luonnos ei pidä sisällään ehdotuksia muutoksiksi.

Toiminnan lopettamiseen liittyvää velvollisuutta realisoida asiakkaan varat, jos asiakas ei ole reagoinut irtisanomisilmoitukseen annetussa ajassa, voidaan pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä ottaen huomioon siitä johtuvat seuraamukset. Finanssivalvonta ehdottaa harkittavaksi, että ilmoitus olisi tehtävä säästäjälle todisteellisesti.

Vakuutusopimuslain 12 a §:ssa tarkoitettut vakuutukset

Ehdotettu vakuutusopimuslain 12 a § ja sen perustelut ovat keskenään ristiriitaiset. Pykäläteksti koskee kaikkia eläkevakuutuksia, sekä luonnollisten henkilöiden ottamia että työnantajien ottamia, sekä sijoitussidonnaisia että laskuperustekorkoisia ja näiden yhdistelmiä. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että sääntely eroaa sijoitussidonnaisten ja muiden vakuutusten osalta. Toisaalla perusteluissa puhutaan, että irtisanomisoikeus olisi erilainen niiden eläkevakuutusten osalta, joihin on liitetty kuolemanvaraturva ja niiden, joihin sitä ei ole liitetty. Pykälätekstilunnonksen mukaan "...vakuutuksenottajan irtisanomisoikeudesta voidaan sopia toisin tai kokonaan luopua, jos vakuutusopimus on tehty ehdoin, että suoritettavat vakuutusmaksut jäävät vakuutusyhtiön hyväksi, jos vakuutuksenottaja kuolee ennen sopimuksen päättymistä." Tällä tarkoitettaneen sopimuksia, joissa eläkevakuutuksen lisäksi ei ole otettu kuolemanvaraturvaa. Todettakoon, että tällaisessa tilanteessa varat eivät jää vakuutusyhtiön hyväksi, vaan ne jaetaan kuolevuushyvityksinä muille vakuutetuille. Finanssivalvonta katsoo, että selkeyden vuoksi olisi parempi viitata eläkevakuutukseen, johon ei ole liitetty kuolemanvaraturvaa.

Finanssivalvonta katsoo, että jos on tarkoitus, että irtisanomisoikeus on erilainen sijoitussidonnaisissa ja muissa eläkevakuutuksissa, tämä tarkoitus

FINANSSIVALVONTA

Dnro 41/504/2009

5.6.2009

Julkinen

olisi ilmaistava pykälätekstissä. Olisi myös ratkaistava, katsotaanko sijoitussidonnaiseksi vakuutukseksi vain sellainen vakuutus, jonka ehtojen mukaan vakuutuksessa ei ole mahdollisuutta ohjata osaa maksuis-
ta/säästöistä laskuperustekorkoiseen osaan. Suuressa osassa vakuutuksia on mahdollisuus jakaa maksut ja säästöt molempiin osiin. Jos taas tällaista tarkoitusta ei ole, perusteluja tulisi muuttaa.

Kertynyt säästöosuus

Perusteluista ja pykälätekstistä ei käy ilmi, mitä ehdotetussa vakuutus-
sopimuslain 12 a §:ssä tarkoitetaan kertyneellä säästöosuudella. Vakuutus-
sopimuslain 13 §:n mukaan, jos vakuutuksenottajan suorittamista vakuu-
tusmaksuista on kertynyt säästöä, vakuutuksenottajalla on oikeus keskeyt-
tää maksujen suoritus ja saada vakuutusehtojen mukainen vakuutuksen
säästöosuutta vastaava maksuton vakuutus (vapaakirja) taikka "vakuutus-
ehtojen mukaan laskettu vakuutuksen säästöosuus (takaisinostoarvo)".
Eläkevakuutuksen osalta tätä oikeutta on voinut rajoittaa. Jos kertynyt
säästö uudessa 12 a §:ssä tarkoittaa muuta kuin vakuutus-
sopimuslain mu-
kaista takaisinostoarvoa, siitä olisi syytä mainita vähintään pykälän perus-
teluissa. Takaisinostoarvoa vähentävät erilaiset takaisinostoon liittyvät so-
pimuksen mukaiset kulut ja muut erät. Finanssivalvonta katsoo, että epä-
selvyyksien välttämiseksi olisi paikallaan käyttää jo vakiintuneita termejä
tai määritellä uusi termi selkeästi.

Laskuperustekorkoisista eläkevakuutuksista

Hallituksen esityksen sisältävän luonnoksen sivulla 21 todetaan, että "Sen
sijaan useat henkivakuutusyhtiöt tarjoavat niin sanottua korkoperusteista
eläkevakuutusta, jossa korko määritellään joka vuosi erikseen." Finanssi-
valvonta kiinnittää huomiota siihen, että nämä tuotteet ovat laskuperuste-
korkoisia vakuutuksia, joiden laskuperustekorko on 0 % ja joiden tuotto pe-
rustuu yhtiön asiakashyvityksiin. Osa asiakashyvityksestä päätetään vuo-
sittain tai lyhyemmäksi ajaksi etukäteen ja siitä käytetään nimitystä vuosi-
korko, kun osa asiakashyvityksestä jaetaan perinteiseen tapaan vuosittain
jälkikäteen. Tästä seuraa, että näiden vakuutuksen tuotonmääräytymistapa
on erilainen kuin perinteisempien laskuperustekorkoisten vakuutusten.
Käytäntö on seurausta siitä, että yhtiöt eivät ole olleet valmiita sitoutumaan
kiinteään korkoon. Vuoden 2009 lokakuun alusta vakuutusyhtiöille tuli va-
kuutusyhtiölain muutoksella mahdolliseksi tarjota myös sellaisia lasku-
perustekorkoisia vakuutuksia, joissa tuotto on sidottu johonkin yhtiön ulko-
puoliseen korkotekijään.

Edunsaaja

Vakuutus-
sopimuksella sovitaan, että tietyn tapahtuman sattuessa vakuu-
tusyhtiö maksaa korvauksen siihen oikeutetulle. Henkivakuutuksessa va-

5.6.2009

Julkinen

kuutusopimuksella voidaan sopia, että vakuutuskorvaus maksetaan muulle kuin vakuutuksenottajalle eli edunsaajalle.

Pitkäaikaissäästämislakiehdotuksen 11 §:ään ehdotetaan säännöstä edunsaajasta. Jos säästäjä on luonnollinen henkilö, hän voi määrätä edunsaajasta, joka saa varat, jos säästäjä kuolee. Ehdotuksessa viitataan vakuutusopimuslain 47–50 §:iin. Pitkäaikaissäästämislakiehdotuksen mukaan vakuutusopimuslain 47 §:n 3 momenttia ei sovelleta, joten pitkäaikaissäästämissopimuksen perusteella maksettava korvaus kuuluu kuolinpesään. Itsestään selvää ei ole, mikä on kuolinpesän muiden osakkaiden ja edunsaajan oikeus kuolinpesään kuuluvan säästöön. Perinnön jakamiseen liittyy usein riitoja, joten riitojen ennalta ehkäisemiseksi on syytä huolellisesti harkita, onko pitkäaikaissäästämislaisissa tarpeen säätää tarkemmin edunsaajan oikeudesta kuolinpesään kuuluviin pitkäaikaissäästämissopimukseen liittyviin varoihin, jotta edunsaajan ja kuolinpesän mahdollisten muiden osakkaiden oikeus varoihin on mahdollisimman selvä.

Sopimuksen luovutus- ja panttaus

Ehdotetun pitkäaikaissäästämislain 16 §:n mukaan säästäjällä ei ole oikeutta luovuttaa eikä pantata sopimukseen perustuvaa oikeutta. Vakuutusopimuslakiin ollaan ehdottamassa muutosta, jonka johdosta vakuutuksenottajan oikeutta eläkevakuutuksen luovuttamiseen ja panttaamiseen voidaan rajoittaa vakuutusehdoissa. Tältä osin sääntelyyn olisi tulossa eroa, joka saattaisi kuitenkin hoitua verolainsäädännöllä ja vakuutusehdoilla.

Sopimukseen liittyvät päätökset

Vakuutusopimuslain 10 luku sisältää säännökset korvausmenettelystä. Vakuutusyhtiön edellytetään tekevän korvausratkaisun (yleensä kirjallisen) asiakkaan oikeuksiin vaikuttavista ratkaisuistaan, esimerkiksi eläkkeen alkamisesta, eläkkeen määrästä ja takaisinostosta. Korvauspäätös on tehtävä säädetyssä kuukauden määräajassa tai viivästyksen sattuessa korvauksen hakija on oikeutettu viivästyskorotukseen. Vakuutusopimuslain mainitussa luvussa on lisäksi säännökset korvauksen maksamisesta väärrälle henkilölle, vaatimuksen esittämisajasta ja vanhentumisesta, kanneajasta ja -paikasta. Finanssivalvonta esittää harkittavaksi vastaavanlaisen sääntelyn ottamista osaksi pitkäaikaissäästämistä koskevaa lakia.